

Vprašanje kandidata v zvezi z Navodili za izvajanje Meril za izvolitve v nazive (neproporcionalna delitev točk)

Kandidat je posredoval vprašanje: V starih navodilih je bilo opredeljeno, da se za posamezno bibliografsko enoto število točk na kandidata praviloma izračuna tako, da se število točk na delo deli s številom avtorjev, razen če se ob izidu dela utemelji drugačen izračun.

V novih navodilih te možnosti ni več in je celo eksplicitno zapisano, da neproporcionalna delitev točk med avtorji članka ni možna.

Ali neproporcionalna delitev točk med avtorji članka sploh ni več možna v nobenem primeru, niti če se vsi avtorji strinjajo, in drugačno delitev točk lahko tudi vsebinsko utemeljijo? Oziroma, na kaj se lahko sklicujem, če bi soavtorjem pri članku želel predlagati utemeljeno neproporcionalno delitev točk.

Če le ta res ni več možna v nobenem primeru, bi prosil za pojasnilo, zakaj je Senat sprejel tako odločitev in kaj nam, mladim raziskovalcem na samem začetku kariere s tem želite sporočiti? Če neproporcionalna delitev ni možna, sam, še posebej ob upoštevanju relativno majhnih razlik v točkah glede na kvaliteto revije v kateri je članek objavljen, namreč ne vidim drugega sporočila, kot da naj v prihodnje namesto k odličnim raziskavam stremim k (pod)povprečnim raziskavam s čim manj soavtorjev, če želim kadarkoli zadostiti kvantitativnim pogojem za izvolitev v višje nazive.

Vsaj na našem področju, prepričan sem pa da je podobno tudi marsikje drugje, so odlične objave brez večjega števila avtorjev velika redkost. Razlog je predvsem v tem, da odlične raziskave zahtevajo uporabo dragih in zahtevnih eksperimentalnih pristopov. Oseba, ki eksperiment izvede, je na koncu seveda soavtor objave, četudi je sama izvedba eksperimenta popolnoma rutinska naloga, dejansko analizo rezultatov pa opraviš sam. V tujini to ni problem, ker pri vrednotenju posameznega raziskovalca dejansko upoštevajo prispevek posameznega raziskovalca pri objavah, kar je sicer tudi jasno opredeljeno na koncu vsake objave. V našem sistemu habilitacij do vrednotenja s strani komisije niti ne moreš priti, če prej ne izpolniš kvantitativnih pogojev. Dokler je bila neproporcionalna delitev možna, je bilo tudi točke mogoče že vnaprej prerazporediti, da boljše odražajo dejanski prispevek posameznega avtorja, brez te možnosti pa smo že vnaprej obsojeni na nepravilno in tudi nepravilno ovrednotenje lastnega dela. Edina logična pot za zadostitev kvantitativnih pogojev je tako objavljanje člankov s čim manjšim številom avtorjev, tudi za ceno slabše kvalitete končne objave. Razlike med točkami za objavo glede na kvartil so namreč tako majhne, da se nikakor "ne plača" v raziskavo vključiti drugih raziskovalcev, ki bi prispevali majhen, pomemben del, ki pa se po deležu seveda ne more primerjati s prispevkom prvega in vodilnega avtorja, ki še vedno opravi večino dela.

HK UL je preučila vprašanje kandidata in potrjuje, da je pravilno interpretiral *Navodila za izvajanje meril* v delu, kjer je opredeljena neproporcionalna delitev točk med avtorji članka. HK UL poudarja, da je predvsem bistveno, da kandidati stremijo h kakovosti del oz. k objavljanju kakovostnih objav in ne zgolj k pridobivanju točk, pri čemer komisija pojasnjuje, da v praksi pri kandidatih redko zaznava problem doseganja minimalnega zahtevanega števila točk in se tudi pri presoji vlog osredotoča predvsem na pomembna dela in njihovo mednarodno odmevnost.

Vprašanje članice UL glede Navodil za izvajanje Meril

UL ZF je na HK UL naslovila naslednjo vsebino: »Glede na vaš dopis z dne 29. 6. 2018, ki zadeva nova Navodila za izvajanje Meril za volitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev ter sodelavcev Univerze v Ljubljani (sprejetih na Senatu UL na 9. redni seji dne 26. 6. 2018; v nadaljevanju: Navodila), imamo nekaj vprašanj glede interpretacije:

1. Točkovanje delov monografij: kot razumemo, se deli znanstvenih monografij točkujejo samodejno, medtem ko je potrebno pri delih strokovnih monografij in univerzitetnih učbenikih ročno računati ŠTD in ŠTK glede na število poglavij.

Predlagali bi, da bi se tudi deli teh monografij točkovali samodejno s temu primerno nižjimi točkami kot pri znanstvenih monografijah.

V avtomatskem točkovniku je pri delih znanstvenih monografij (poglavje 1.3) točkovanje skladno z novimi Navodili, vendar pa se v Pomoči/ Pojasnilih

http://home.izum.si/cobiss/bibliografije/bibl_hab_UL_help.html#Pojasnilo izpisuje isto besedilo kot pri drugih sestavnih delih: "ŠTD" za sestavne dele monografij (deli znanstvene oz. strokovne monografije ali učbenika) izračunamo tako, da točke, ki sicer pripadajo celi monografiji, delimo s številom prispevkov v monografiji. Skupno število točk za vse dele monografije skupaj ne sme preseči števila točk, ki pripadajo celi monografiji. Vrednost točk za "ŠTK" izračunamo tako, da "ŠTD" delimo s številom soavtorjev."

2. Predlagamo tudi, da se tipologija 2.06 (priročnik, slovar, enciklopedija;) vrednoti vsaj kot strokovna monografija. Trenutno so ta dela in deli le-teh uvrščeni pod »dela, ki se na posameznih fakultetah ne točkujejo«.

HK UL je preučila vprašanje članice UL ZF in najprej poudarja, da se v splošnem skuša izogibati še nadaljnjemu natančnejšemu opredeljevanju točkovanja oz. drobljenju kategorij točkovnika. Glede vprašanja avtomatskega točkovanja delov univerzitetnih učbenikov to žal ni mogoče, ker v Cobissu deli učbenikov niso posebna bibliografska enota, kot je to pri delih monografij. Glede vrednotenja drugih strokovnih del, za katere ni posebne kategorije v točkovniku, pa HK UL meni, da je dovolj možnosti za uvrščanje tovrstnih del v kategorijo 4.8 Ostala dokumentirana strokovna dejavnost po presoji strokovnih komisij.

Kar se tiče opozorila članice vezano na dele v točkovniku, ki niso usklajeni, se HK UL zahvaljuje za opozorilo in bo na IZUM naslovila zaprosilo za posodobitev.

Vprašanje vezano na 61. člen Meril (kombiniranje znanstvenih in umetniških del):

UL NTF je na HK UL naslovila naslednjo vsebino: »Ali določila 61. člena Meril UL veljajo tudi za habilitacijska področja Oddelka za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje Naravoslovnotehniške fakultete (Tekstilstvo, Informacijska in grafična tehnologija, Oblikovanje tekstilij in oblačil, Likovno izražanje na področju tekstilnega oblikovanja)?

61. člen (kombiniranje znanstvenih in umetniških del) določa:

Za specifična področja, ki jih opredeli Senat UL, lahko kandidat za izvolitev v naziv izredni in redni profesor uveljavlja svoja znanstvena in umetniška dela. V takem primeru morata biti vsaj dve tretjini

del, ki jih predloži za izvolitev v naziv izredni ali redni profesor, z umetniškega ali znanstvenega področja, na katerem je bil izvoljen v naziv docent.

Dodatno tehnično vprašanje: V interpretaciji meril za volitve v nazive visokošolskih učiteljev in znanstvenih delavcev ter sodelavcev UL za NTF (sprejetih na 8. seji senata UL dne 21. 5. 2018), je v količinskih pogojih za rednega profesorja, izrednega profesorja in docenta navedeno število potrebnih objav v revijah indeksiranih v SSCI ali SCI z IF večjim od 0 ter AHCI. V SICRISu se pri bibliografskih kazalcih znanstvenoraziskovalne uspešnosti za izvolitev v naziv objava v reviji indeksirani v AHCI pojavi pod IV skupino - ostale recenzirane revije. V točkovalniku objava ni zajeta v II. skupino revij in je tako izključena iz seštevka objav v revijah z SSCI, SCI ali AHCI. Na NTF - Oddelku za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje precej mentorjev s področja tehnologije sodeluje z doktorandi s področja oblikovanja, iz katerega sledijo objave v revijah indeksiranih po AHCI. Kako naj ta dela ustrezno prikažemo v točkovalniku? Ali bi lahko to sistemsko uredili v samodejnem SICRIS pregledu del in točkovalniku?»

Vezano na prvo vprašanje, HK UL pojasnjuje, da določilo izhaja iz krovnih Meril in je torej pobuda na strani članice, ki naj predlog naslovi v mnenje HK UL. Le-tega bo komisija preučila in če se bo z njim vsebinsko strinjala, ga bo posredovala Senatu UL v verificiranje.

Kar se tiče drugega dela vprašanja, ki je bolj tehnične narave, je predsednik HK UL že vzpostavil stik s članico UL NTF in z IZUM-om, pri čemer je članici posredoval pojasnilo, da je vzrok problema v internih interpretacijah UL NTF, kjer je za revije v II. skupini točkovanje opredeljeno na podlagi faktorja vpliva (IF). Ker revije v AHCI nimajo IF, jih sistem ne more ustrezno razvrstiti v II. skupino. Zato HK UL predlaga članici, da točkovanje revij v AHCI opredeli v internih interpretacijah in bodo potem zaprosili IZUM, da dopolni izpis bibliografije in točkovnika za UL NTF. Do takrat naj kandidati tovrstna dela izločijo iz točkovanja tam, kamor je bilo avtomatsko uvrščeno, ter ročno uvrstijo v II. skupino.

Vprašanje kandidata glede izvolitve v naziv redni profesor

Kandidat iz UL FE je naslovil na HK UL naslednje zaprosilo za pojasnilo: »Prosim za nasvet glede razlage habilitacijskih meril. Sem v postopku priprave vloge za habilitacijo v naziv Redni profesor. Sem vodilni soavtor dela znanstvene monografije, izdane v tujini pri priznani založbi s seznama ARRS. Obenem sem soavtor strokovne monografije, izdane v tujini, ki je imela pomemben vpliv na razvoj stroke. Obenem sem vodilni raziskovalec na osmih EU projektih (OP6, OP7 in H2020) v skupnem obsegu preko 30 FTE. Moji vprašanji sta:

1. Ali je potrebno za zadostitev kvantitativnim in kvalitativnim merilom za habilitacijo za naziv Rednega profesorja imeti (so)avtorstvo monografije, ali zadošča že (so)avtorstvo dela znanstvene monografije, izdane v tujini pri priznani založbi s seznama ARRS?
2. Če v ta namen ne bi zadoščalo (so)avtorstvo dela monografije, ali bi lahko to avtorstvo nadomeščali (poleg člankov ali mednarodnih patentov) tudi npr. s (so)avtorstvom dela znanstvene monografije, izdane v tujini pri priznani založbi s seznama ARRS, ali z vodenjem mednarodnih projektov?
(Pri tem se navezujem na spodnjo navedbo odgovora iz Zapisnika 18. seje HKU z dne

30.9.2015, ki smiselno omogoča nadomeščanje avtorstva monografije s preseganjem zahtev meril na drugih področjih)

55. Člen Meril namreč glede tega zahteva, da:

"V naziv rednega profesorja je lahko izvoljen kandidat, ki poleg skupnih in splošnih pogojev izpolnjuje tudi naslednje posebne kakovostne in količinske pogoje:

Kakovostni pogoji:

...

da je objavil znanstvena ali umetniška dela (monografija, knjiga, učbenik), ki so pomembna za razvoj stroke v mednarodnem in nacionalnem okviru.

..."

Obenem pa je v zapisniku 18. seje HK UL z dne 30. 9. 2015 navedeno naslednje mnenje kot odgovor na podobno vprašanje:

"V 55. členu Meril je navedeno:

- je objavil znanstvena ali umetniška dela (monografija, knjiga, učbenik), ki so pomembna za razvoj stroke v mednarodnem in nacionalnem okviru;

Ali se monografijo, knjigo, učbenik lahko nadomesti s člankom (več članki SCI, člankom v zgornjih 5% - A") ali mednarodnim patentom?

HK UL je preučila vprašanje kandidatke, ki je bilo prejeto po e-pošti in meni, da objava monografije oz. učbenika ni obvezna in da se lahko nadomešča s članki.

HK UL napotuje tudi na mnenje komisije v enem od prejšnjih mandatov, ki je zavzela stališče v zvezi s statusom učbenikov, in sicer na 14. seji HK UL, dne 25.5.2011, pod točko Ad 5, v katerem se sklicuje na odločitev HK UL v letu 2003:

»Ad 5

HK UL je razpravljala o vprašanju, ki ga je na seji v imenu Kadrovske komisije UL BF postavil član komisije red. prof. dr. Marko Petrič, glede pogoja preverjene pedagoške dejavnosti v postopku za izvolitev v naziv rednega profesorja (gl. 13. alinejo 8. točke 12. člena Meril), in sicer zahteve po recenziranem učbeniku. HK UL ni spremenila stališča, ki ga je dne 18.11.2003 na predlog HK UL podprl Senat UL. Zahteva, da je učitelj dolžan pri delu s študenti dosledno opravljati svoje pedagoške obveznosti, zlasti tudi s tem, da pripravlja ustrezno študijsko gradivo za svoj predmet, je bila pri veliki večini kandidatov za redne profesorje na Univerzi v Ljubljani izpolnjena, izjemoma pa je bilo mogoče izpolnitev nadomestiti z ustrezno večjimi dosežki na drugih (raziskovalnih in pedagoških) področjih. HK UL meni, da gre za pomembno dejavnost univerzitetnih učiteljev in bo nanjo opozarjala zlasti pri izvolitvenih postopkih za redne profesorje. Zahteve o skrbi za študijsko gradivo ni potrebno postavljati kot absolutni pogoj za soglasje k izvolitvi, lahko pa to postane pri kandidatih, ki ne presegajo zahtev meril na drugih področjih.« *(Poudarki so moji, op. kandidata)*

HK UL je preučila vprašanje kandidata iz UL FE in ne spreminja stališča HK UL iz leta 2015, v smislu, da torej ni nujen pogoj, da je kandidat avtor monografije, vendar se pri objavi člankov pričakuje nekoliko večja kakovost, kar velja tudi za učbenike.